

**Spotkanie interesariuszy
Pomorskiej Drogi św. Jakuba**

**POLSKIE SZLAKI CAMINO:
uwarunkowania pozyskania środków
rządowych**

Godętowo, 9 grudnia 2024 r.

OZNAKOWANE SZLAKI CAMINO W POLSCE (1)

- **prawie 7.500 km oznakowanych szlaków** wg stanu na 20.07.2024 r.
- **kilkunastu inicjatorów i zarządców, często spośród NGO i Bractw Jakubowych**

OZNAKOWANE SZLAKI CAMINO W POLSCE (2)

Drogi św. Jakuba Apostoła Starszego w Polsce

Nr	Oznakowane odcinki Drogi św. Jakuba	liczba km	wzór muszli	Nr	Oznakowane odcinki Drogi św. Jakuba	liczba km	wzór muszli
①	Dolnośląska Droga św. Jakuba (Głogów – Jakubów – Lubań – Zgorzelec)	159		⑳	Ścinawska Droga św. Jakuba (Ścinawa – Lubin – Chocianów)	45	
②	Droga Polska (Camino Polaco) (Dusznica – Kętrzyn – Olsztyn – Toruń – Mogilno)	644		㉑	Warszawska Droga św. Jakuba (Warszawa – Skierniewice – Piotrków Trybunalski – Częstochowa)	383	
③	Droga św. Jakuba Via Regia (Medyka/ Korczowa – Przemyski – Przeworsk – Rzeszów – Brzesko – Kraków – Sączów – Góra Św. Anny – Matujowice – Wrocław – Zgorzelec)	924		㉒	Mazowiecka Droga św. Jakuba (Warszawa – Płock – Dobrzyń nad Wisłą)	175	
④	Pomorska Droga św. Jakuba (Via Baltica) (Braniewo – Elbląg – Gdańsk – Łębork – Łeba – Kołobrzeg – Wolin – Szczecin – Kołbaskowo – Rosówek: 777 km Wolin – Swinoujście – Kamminke: 49,5 km)	777		㉓	Dobrzyńsko-Kujawska Droga św. Jakuba (Dobrzyń nad Wisłą – Kruszwica)	105	
⑤	Wielkopolska Droga św. Jakuba (Mogilno – Gniezno – Poznań – Leszno – Głogów)	292		㉔	Szopenowska Droga św. Jakuba (Wyszogród – Niepokalanów)	33	
⑥	Lubuska Droga św. Jakuba (Murowana Goślina – Wronki – Ślubice)	280		㉕	Droga św. Jakuba „Cudu nad Wisłą” (Radzymin – Kobyłka – Ossów – Warszawa)	40	
⑦	Lubelska Droga św. Jakuba (Lublin – Kraśnik – Sandomierz)	131		㉖	Prymasowska Droga św. Jakuba (Zuzela – Prostyń – Sadowne)	45	
⑧	Małopolska Droga św. Jakuba (Sandomierz – Kraków – Szczyrk)	317		㉗	Droga Niepodległości św. Jakuba (I. Sadowne – Loretto – Jadów II. Dłogosiodło – Wyszków – Jadów – Ossów)	168	
⑨	Świętokrzyska Droga św. Jakuba (Warszawa – Święty Krzyż – Katuszów)	294		㉘	Łowicka Droga św. Jakuba (Bolimów – Łowicz – Kalisz)	235	
⑨a	Świętokrzyska Droga św. Jakuba Odcinek łącznikowy: Szydłowiec – Wąchock	23		㉙	Kaliszka Droga św. Jakuba (Kalisz – Milicz – Ścinawa)	172	
⑩	Tarnobrzeska Droga św. Jakuba (Tarnobrzeg – Sulistawice)	21		㉚	Nadwarciańska Droga św. Jakuba (Łąd – Miłostaw – Lubiń)	117	
⑪	Tuligłowska Droga św. Jakuba (Woła Rokietnicka – Tuligłowy – Rokietnica)	13		㉛	Pelplińska Droga św. Jakuba (Zukowo – Pelplin – Gniew – Koziółec)	116	
⑫	Miechowska Droga św. Jakuba (Zarnowiec – Miechów – Więclawice Stare)	58		㉜	Człuchowska Droga św. Jakuba (Pelplin – Tuchola – Człuchów – Polanów)	202	
⑬	Beskidzka Droga św. Jakuba (Eliasówka – Stary Sącz – Podegrodzie – Myślenie – Wadowice – Szczyrk – Cieszyn)	319		㉝	Wągrowiecka Droga św. Jakuba (Wągrowiec – Dąbrówka Kościelna)	39	
⑭	Jasnogórska Droga św. Jakuba (Częstochowa – Lubsza – Sączów)	56		㉞	Raciborska Droga św. Jakuba (Zimna Wódka – Racibórz – Nasiedle)	94	
⑮	Częstochowska Droga św. Jakuba (Częstochowa – Lubecko – Góra Św. Anny)	103		㉟	Nadgoplańska Droga św. Jakuba (Piotrków Kujawski – Kruszwica)	41	
⑯	Śląsko-Morawska Droga św. Jakuba (Toszek – Sośnicowice – Racibórz – Strahovice)	120		㊱	Jurajska Droga św. Jakuba (Goszcza – Iwanowice – Skala – Sułozowa)	28	
⑰	Nyska Droga św. Jakuba (Gluchołazy – Nysa – Skorogoszcz)	106		㊲	Podlaska Droga św. Jakuba (Wigry – Sztabin – Łomża – Zuzela)	298	
⑱	Ślezańska Droga św. Jakuba (Śleza – Sobótka – Środa Śląska)	55		㊳	Nadsańska Droga św. Jakuba (Grodzisko D. – Bieliny – Ulanów – Sandomierz)	108	
⑲	Sudecka Droga św. Jakuba (Międzygórze – Kłodzko – Radków – Krzeszów – Jelenia Góra – Lubań)	224		㊴	Bydgoska Droga św. Jakuba (Bydgoszcz – Barcin – Pakość – Mogilno)	87	
	sanktuarium św. Jakuba Apostoła			㊵	Alternatywny odcinek Drogi św. Jakuba Via Regia: Dębno – Szczepanów – Brzesko	15	
	miejscowość na Drodze św. Jakuba			㊶	Via Imperii (Szczecin – Rzym) Szczecin – Pargowo	23,3	

- 41 odrębnych szlaków połączonych w sieć, generalnie jednokierunkowych, skierowanych na zachód
- główne szlaki w Polsce:
  - Pomorska Droga św. Jakuba -777 km Braniewo-Rosówek
  - Via Regia – 924 km Medyka/Korczowa- Zgorzelec
  - Camino Polaco + Wielkopolska DJ + Dolnośląska DJ - 1.095 km Dusznicza- Zgorzelec

SZLAKI TURYSTYCZNE w POLSCE (1)

Szlaki turystyczne^a w 2023 r.

Tourist trails^a in 2023

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym Of which				
		piesze hiking			rowerowe cycling	konne horse riding
		górskie mountain	nizinne lowland	spacerowe walking		
w kilometrach in kilometre						
POLSKA POLAND	73 402,8	11 331,5	35 460,6	706,3	19 172,7	3 600,6
Dolnośląskie	6 281,3	4 390,3	1 661,3	59,8	115,0	-
Kujawsko-pomorskie	5 791,5	-	3 201,9	29,9	1 679,8	-
Lubelskie	4 791,5	-	3 763,9	29,6	974,0	-
Lubuskie	4 522,5	-	1 917,6	83,9	2 003,7	420,0
Łódzkie	1 595,2	-	934,2	-	661,0	-
Małopolskie	8 656,0	3 555,8	1 045,7	115,3	1 067,7	2 479,0
Mazowieckie	8 398,8	-	4 622,5	9,3	2 900,0	17,0
Opolskie	1 490,1	131,4	1 163,2	8,0	107,9	-
Podkarpackie	2 032,0	1 642,5	162,0	25,4	186,0	-
Podlaskie	4 135,3	-	3 041,9	8,0	1 085,4	-
Pomorskie	3 291,9	-	2 847,5	44,0	380,3	-
Śląskie	5 035,3	1 186,0	1 490,1	218,5	1 393,1	308,8
Świętokrzyskie	2 511,9	425,5	1 268,0	50,0	768,4	-
Warmińsko-mazurskie	2 474,5	-	1 864,8	-	405,7	-
Wielkopolskie	4 485,4	-	2 625,6	11,5	1 777,2	-
Zachodniopomorskie	7 909,6	-	3 850,4	13,1	3 667,5	375,8

^a Dane dotyczą szlaków turystycznych wytyczonych i znajdujących się pod opieką oddziałów PTTK, łącznie z będącymi poza ewidencją Komisji ZG PTTK, w tym Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK.

^a Tourist trails established and maintained by PTTK branches, including those outside the register of the PTTK ZG Commission, of which the PTTK Central Centre for Mountain Tourism.

**ok. 67.000 km
pieszych
i rowerowych
na koniec 2023 r.**

**pod opieką
PTTK**

USYTUOWANIE SZLAKÓW KULTUROWYCH i TURYSTYCZNYCH w działach RADY MINISTRÓW ⁽¹⁾

SZLAKI KULTUROWE
w tym Drogi św. Jakuba

Ministerstwo KULTURY
i Dziedzictwa
Narodowego

Departament
WSPÓŁPRACY z
ZAGRANICĄ

szlaki kulturowe

SZLAKI TURYSTYCZNE

Ministerstwo Sportu
i TURYSTYKI

Departament
TURYSTYKI

dotacje w turystyce

RZĄDOWE WSPARCIE FINANSOWE UTRZYMANIA i WYTYCZANIA NOWYCH SZLAKÓW KULTUROWYCH i TURYSTYCZNYCH

Ministerstwo KULTURY
i Dziedzictwa
Narodowego

0,0

Ministerstwo Sportu
i TURYSTYKI

coroczne programy
POLSKIE SZLAKI
TURYSTYCZNE

- renowacja istniejących szlaków turystycznych
- wytyczanie nowych szlaków turystycznych

WYMOGI FORMALNE PROGRAMU POLSKIE SZLAKI TURYSTYCZNE (1)

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

MINISTER SPORTU I TURYSTYKI

OGŁASZA

Program „Polskie szlaki turystyczne”

Edycja 2024

Wszystkie prace znakarskie powinny być wykonane wedle wytycznych PTTK - INSTRUKCJA ZNAKOWANIA SZLAKÓW TURYSTYCZNYCH:

https://ktpzg.pttk.pl/pliki/instrukcja_znakowania.pdf

lub

<https://ktpzg.pttk.pl/szlaki/szlaki.php>

Jeśli szlak nie jest ujęty w bazie PTTK, Wykonawca jest zobowiązany do wpisania szlaku po renowacji do bazy best.pttk.pl.

- 1) stosowanie Instrukcji znakowania szlaków turystycznych PTTK
- 2) wpisanie szlaku do bazy PTTK best.pttk.pl

WYMOGI FORMALNE PROGRAMU POLSKIE SZLAKI TURYSTYCZNE (2)

BEST

Witaj w BEST - Bazie Ewidencyjnej Szlaków Turystycznych

Użytkownikami Bazy mogą być tylko osoby będące członkami jednostek związanych z utrzymaniem i zarządzaniem szlakami turystycznymi.

Jeśli jesteś tu pierwszy raz, [zarejestruj nowe konto użytkownika](#).

Jeśli posiadasz konto użytkownika, [zaloguj się](#):

Nazwa użytkownika

Hasło

Zapamiętaj mnie

[Zaloguj się](#)

Nie pamiętasz hasła? [Zresetuj hasło](#)

Copyright © BEST 2023 | [Klauzula RODO](#)

Rozdział II. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ

Program jest finansowany ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, których dysponentem jest Minister Sportu i Turystyki. Na realizację programu w 2024 r. przeznaczona jest kwota 3 000 000 zł (trzech milionów złotych). Ostateczna wysokość środków finansowych może ulec zmianie, w zależności od przychodów Funduszu lub w przypadku dokonania zmiany w planie rzeczowo-finansowym wydatków Funduszu na 2024 r. Wysokość dofinansowania ze środków FRKF nie może przekroczyć środków przeznaczonych na realizację Programu.

Wnioskodawca może ubiegać się o wsparcie finansowe w kwotach podanych w pełnych złotych.

Dofinansowanie realizacji zadania publicznego ze środków FRKF **nie może być niższe niż 200 000 zł.**

Maksymalna wysokość udzielanego dofinansowania ze środków FRKF wynosi do 90 % kosztów całkowitych realizacji zadania.

3) wartość zadania >200 tys. zł

4) min. 10% wkładu własnego

na cały Program 3 mln zł

ZASADY ZNAKOWANIA SZLAKÓW CAMINO⁽¹⁾

Instrukcja znakowania szlaków turystycznych PTTK

(Stan aktów prawnych aktualny na dzień: 13.09.2022 r.)

1. Uchwała nr 33A/XVIII/2014 Prezydium Zarządu Głównego PTTK z 7 listopada 2014 r. w sprawie Instrukcji znakowania szlaków turystycznych
2. Uchwała nr 3A /XIX/2018 Prezydium Zarządu Głównego PTTK z dnia 15 stycznia 2018 r. w sprawie zmiany Instrukcji znakowania szlaków turystycznych PTTK
3. Uchwała nr 37/XIX/2018 Prezydium Zarządu Głównego PTTK z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie zmian w Instrukcji znakowania szlaków turystycznych PTTK

I. Wstęp

Od początku zorganizowanych form turystyki, znakowaniem i konserwacją szlaków turystycznych zajmowały się stowarzyszenia turystyczne. Pierwsze szlaki turystyczne na ziemiach polskich wyznakowało w 1887 r. Towarzystwo Tatrzańskie, następnie prace znakarskie były kontynuowane przez Polskie Towarzystwo Tatrzańskie i Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, a od roku 1950 Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze.

Turyści od lat są przyzwyczajeni do wyglądu znaków i sposobu znakowania. Ufają, że szlak zaprowadzi ich w określone miejsce, mają poczucie bezpieczeństwa wędrowki. Towarzystwo poprzez wytyczanie szlaków udostępnia społeczeństwu obszary cenne przyrodniczo i atrakcyjne krajoznawczo.

Turysta udający się na wędrowkę znakowanym szlakiem sam dokonuje oceny własnych możliwości, dba o właściwe ubranie i wyposażenie. Wędrujący na terenach górskich zapoznają się z informacjami o niebezpieczeństwie lawinowym i pozostawiają w schronisku lub innych obiektach, informację o planowanej trasie wędrowki.

Znakowane szlaki turystyczne są jednym z najbardziej widocznych elementów zagospodarowania turystycznego. Jednolita sieć szlaków turystycznych stanowi o bezpieczeństwie turystów w określonym terenie.

Instrukcja zawiera ogólne zasady projektowania, wykonywania i utrzymania szlaków turystycznych, wynikające z wieloletniego doświadczenia i praktyki.

II. Podstawy prawne

PTTK realizuje cele statutowe w zakresie krzewienia i upowszechniania turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa oraz aktywnych form wypoczynku, przeznaczonych dla turysty indywidualnego i grupowego przez wykonywanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej i samorządowej, związanych z wytyczaniem, znakowaniem i konserwacją szlaków turystycznych zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 1, art. 8 pkt 4 oraz art. 9 ust. 1 pkt 9 i ust. 2 pkt 5 Statutu PTTK

oraz:

- a. Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503);
- b. Ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1693 z późn. zm.);
- c. Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 988 z późn. zm.) oraz wydanych na jej podstawie: Rozporządzenia Ministrów Infrastruktury i Rozwoju oraz Spraw Wewnętrznych z dnia 3 lipca 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie znaków i sygnałów drogowych (Dz. U. poz. 1313), Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2311 z późn. zm.) i Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 784);
- d. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.);
- e. Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.) oraz wydanego na jej podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r.

bezpieczeństwa turystycznego i informacji turystycznej są ewidencjonowane w PTTK według jednolitych zasad.

3. W terenie istnieją również różnego rodzaju ścieżki spacerowe, dydaktyczne i edukacyjne (np. przyrodnicze, leśne, archeologiczne, historyczne itp.), które są odmiennie znakowane niż szlaki turystyczne. Istotnym elementem infrastruktury turystycznej w terenie są także szlaki kulturowe (np. Szlak św. Jakuba, Szlak Bursztynowy, Szlak Piastowski, itp.), dla oznaczenia których tworzy się indywidualne oznakowanie.

4. Administratorem szlaków turystycznych jest oddział PTTK lub jednostka regionalna PTTK, która:

- zarządza pojedynczym szlakiem lub siecią szlaków na określonym terenie (np. w gminie, powiecie, województwie),
- posiada dokumentację administrowanych szlaków i prowadzi niezależną i samodzielną politykę w zakresie znakowania, utrzymania i monitorowania szlaków turystycznych PTTK na administrowanym terenie.

Administrator szlaku jest odpowiedzialny za prawidłowe, zgodne z niniejszą Instrukcją oznakowanie trasy szlaku, z wyłączeniem nawierzchni dróg i ścieżek, infrastruktury technicznej (np. kładki, barierki, poręcze, mostki) i rekreacyjno – tury-stycznej (np. parkingi, miejsca odpoczynku, platformy widokowe).

5. Grupa znakarska skupia przeszkolonych znakarzy szlaków PTTK z określonego terenu. Grupy znakarskie mogą funkcjonować w oddziałach PTTK i jednostkach regionalnych PTTK.

6. Zespół znakarski to podstawowa jednostka prowadząca bezpośrednio prace znakarskie w terenie, w skład którego wchodzi co najmniej jeden lub kilku znakarzy, odpowiednio przeszkolonych i posiadających uprawnienia znakarzy szlaków PTTK. Zespoły znakarskie działają w terenie, wyłącznie na zlecenie właściwego administratora szlaków turystycznych.

ZASADY ZNAKOWANIA SZLAKÓW CAMINO⁽²⁾

INSTRUKCJA ZNAKOWANIA DRÓG ŚW. JAKUBA W POLSCE

Informacje wstępne

START | AKTUALNOŚCI | DLA PIELGRZYMA | OPIEKUN DROGI | DUCHOWOŚĆ | STOWARZYSZENIE | PUNKT – WROCŁAW | SKLEP PIELGRZYMA | KONTAKT

Zaproponowana w tym dziale instrukcja budowy i znakowania Drogi św. Jakuba ma na celu:

- ▶ koordynację powstawania i utrzymywania Dróg św. Jakuba w Polsce,
- ▶ dążenie do ujednoczenia sposobu znakowania,
- ▶ zapewnienie dobrej jakości wykonywanych prac znakarskich i estetyki wyglądu szlaku,
- ▶ powielanie dobrych zasad i praktyk.

Liczymy że instrukcja znakowania przyda się podczas prac na Drodze św. Jakuba.

Prosimy o przesyłanie uwag na adres: web@camino.net.pl

Zapraszamy do udziału w corocznych szkoleniach dla Opiekunów i znakarzy Szlaku św. Jakuba. [Więcej informacji](#)

www.camino.net.pl/instrukcja_znakowania/

ZASADY ZNAKOWANIA SZLAKÓW CAMINO⁽³⁾

1. Szlak do Santiago de Compostela
2. Oznakowanie
3. Nowe szlaki/zmiana przebiegu
4. Rodzaje stosowanych znaków podstawowych

5. Zasady znakowania
6. Konserwacja szlaku
7. Co jest potrzebne do znakowania?
8. Farby w znakowaniu
9. Pędzle okrągłe z krótkim włosiem
10. Szablony malarskie
11. Naklejki
12. Drogowskazy
13. Słupki kamienne-betonowe Tablice informacyjne
14. Inne elementy znakowania

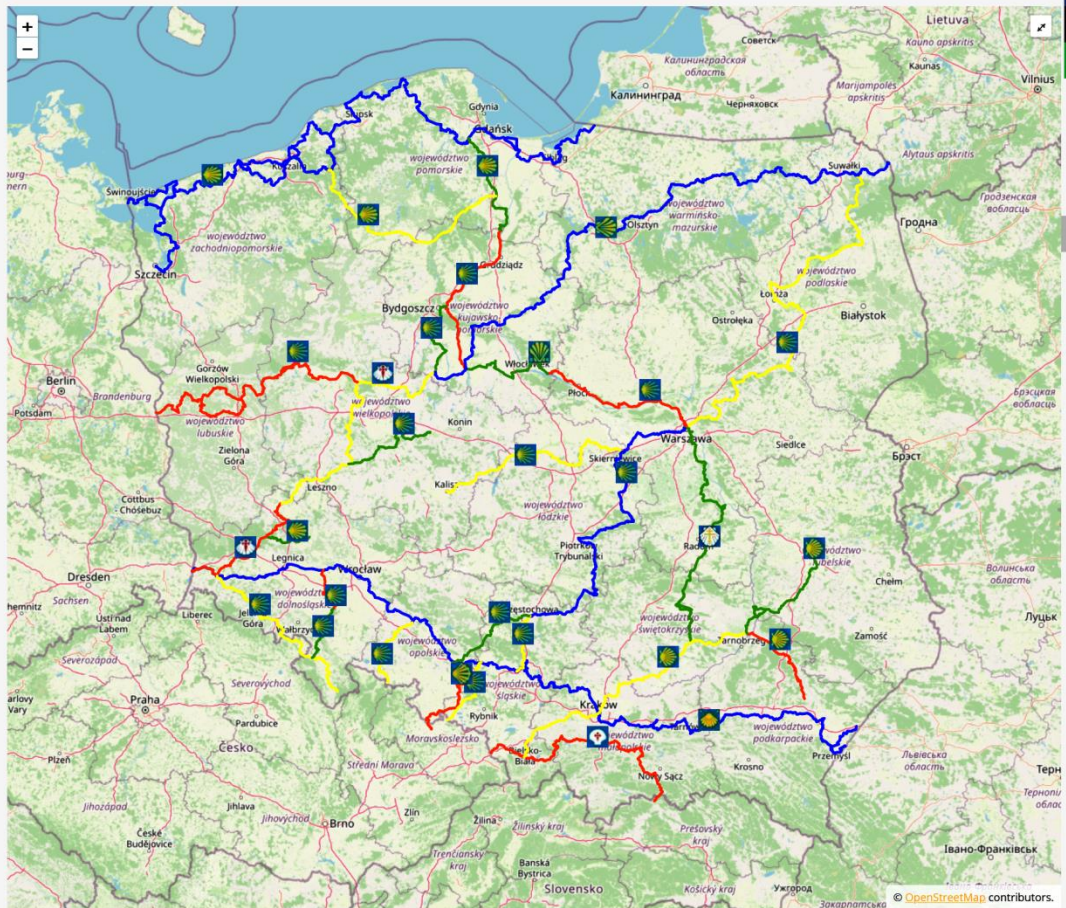
www.camino.net.pl/instrukcja_znakowania/

EWIDENCJA SZLAKÓW JAKUBOWYCH (1)

DROGA ŚW. JAKUBA W POLSCE

Mapa i opisy Dróg

<https://camino.net.pl/droga-w-polsce/>

mapa interaktywna,
ślady GPS

Mapa przedstawia oznakowanie i opisane odcinki Drogi św. Jakuba w Polsce na podstawie ich śladów GPS.

OZNAKOWANE SZLAKI CAMINO W POLSCE (2)

30 głównych szlaków, z opisem, śladami GPS

<https://camino.net.pl/droga-w-polsce/>

PROŚBA PARLAMENTU JAKUBOWEGO DO MSiT⁽¹⁾

Toruń, 28 października 2024

Szanowny Pan
Sławomir Nitras
Minister Sportu i Turystyki
ul. Senatorska 14
00-082 Warszawa

Dotyczy: wniosek o uwzględnienie renowacji oznakowania Dróg św. Jakuba w Polsce w programie Ministerstwa Sportu i Turystyki „Polskie szlaki turystyczne” (lub jego modyfikacji) w edycji 2025 oraz w kolejnych latach realizacji tego Programu.

Droga św. Jakuba w Polsce to sieć ponad 7.000 kilometrów pieszych szlaków turystycznych będących częścią ogólnoeuropejskiej sieci *Camino de Santiago*. We wszystkich krajach, przez które przebiegają te szlaki, stosowane jest oznakowanie zaczerpnięte z Hiszpanii – stylizowana muszelka i/lub żółta strzałka.

W Polsce Drogi św. Jakuba zaczęły się bardzo intensywnie rozwijać po wejściu naszego kraju do Unii Europejskiej w 2004 roku i otwarciu wewnętrznych granic, co umożliwiło swobodne przemieszczanie się wędrujących do celu, którym jest hiszpańskie Santiago de Compostela, gdzie – według tradycji – znajduje się grób św. Jakuba Apostoła.

Szlaki prowadzące do Santiago de Compostela istnieją od ponad tysiąca lat – ich istnienie w średniowieczu jest potwierdzone również na terenie Polski. Rada Europy w 1987 roku doceniając ich znaczenie dla rozwoju i kultury Kontynentu, ogłosiła je pierwszym Europejskim Szlakiem Kulturowym. Zwróciła się jednocześnie do rządów miast i państw z prośbą o odtwarzanie i utrzymywanie ich dla zachowania europejskiego dziedzictwa. W krótkim okresie, dzięki funduszom europejskim, na hiszpańskiej części szlaku zostały odrestaurowane liczne obiekty zabytkowe, co przyczyniło się do tego, że w 1993 roku Camino de Santiago zostało wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Rewitalizacja dawnych szlaków używanych prowadzących do Santiago, a dziś noszących nazwę Drogi św. Jakuba trwająca w Polsce od początku XXI wieku dzięki licznym, oddolnym inicjatywom osób prywatnych i organizacji pozarządowych, przy wsparciu samorządów lokalnych i środków unijnych, sprawiła, że wytyczono ponad siedem tysięcy kilometrów szlaków. Od 2017 roku Polska jest członkiem Europejskiej Federacji Dróg św. Jakuba z Composteli – stanowi to m.in. formalne potwierdzenie, że polskie Drogi św. Jakuba zostały wpisane w europejską sieć szlaku kulturowego Szlaki Pielgrzymkowe do Santiago de Compostela.

Droga św. Jakuba w Polsce, będąca częścią Europejskiego Szlaku Kulturowego, została w roku 2005 objęta początku patronatem przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Droga

**stanowisko IX sesji
Parlamentu Jakubowego
z 14.09.2024 roku w
Szczecinie**

**wniosek/prośba do Ministra
Sportu i Turystyki, aby
uwzględnił możliwość
skorzystania przez Drogi
Jakubowe z dofinansowania
na zasadach ustalonych dla
szlaków turystycznych**

PROŚBA PARLAMENTU JAKUBOWEGO DO MSiT⁽²⁾

św. Jakuba łączy w sobie cechy międzynarodowego szlaku kulturowego, jaki i szlaku turystyki aktywnej – szlaku pieszego

Chcąc sprostać zapotrzebowaniu turystów pieszych, niezbędne jest utrzymanie drobnej infrastruktury okotourystycznej, a przede wszystkim – regularne i komplementarne utrzymanie i konserwacja oznakowania szlaku zgodnie ze standardami stosowanymi w naszym kraju głównie za sprawą PTTK i wprowadzonych przezeń Instrukcji znakowania szlaków turystycznych.

Mając na uwadze powyższe uwarunkowania, zwracamy się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą, aby polskie odcinki Drogi św. Jakuba, podobnie jak inne piesze i rowerowe szlaki turystyczne, mogły korzystać ze wsparcia finansowego w ramach budżetu przewidzianego na realizację programu „Polskie szlaki turystyczne” lub adekwatnego do niego programu wsparcia, począwszy od edycji na 2025 rok.

Jednocześnie zwracamy się z prośbą o uwzględnienie w regulaminie korzystania z wsparcia ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki na utrzymanie szlaków turystycznych specyfiki Drogi św. Jakuba, dotyczącej wszystkich tras tego szlaku na terenie całej Europy, a w szczególności:

1. Dopuszczenie oznakowania opartego na wzorze tzw. muszli jakubowej i złotych strzałkach – dla szlaków na terenie Polski stosowanie instrukcji uzgodnionej przez podmioty zajmujące się Drogą św. Jakuba w Polsce, a udostępnionej m.in. na stronie www.camino.net.pl/instrukcja-znakowania/. Odmienność oznakowania stosowanego na Drodze św. Jakuba została dostrzeżona także w „Instrukcji znakowania szlaków turystycznych PTTK” w pkt. III.3.
2. Uznanie jako bazy tras Drogi św. Jakuba w Polsce ich ewidencji publikowanej na stronie www.camino.net.pl/droga-w-polsce; podobnie jak szlaki turystyczne utrzymywane przez PTTK publikowane są na stronie www.best.pttk.pl.

Mając na uwadze, że Droga św. Jakuba będąc szlakiem kulturowym spełnia zarazem wymogi międzynarodowego, długodystansowego pieszego szlaku turystycznego, wnosimy o włączenie Drogi św. Jakuba w Polsce do kategorii pieszych szlaków turystycznych możliwych do wsparcia w ramach działań realizowanych przez Ministerstwo Sportu i Turystyki, jak to od wielu lat dzieje się w przypadku samorządów wojewódzkich. Oczywiście deklarujemy pełną gotowość zacieśnienia współpracy z Zarządem Głównym PTTK.

Z poważaniem

W imieniu organizacji zajmujących się Drogą św. Jakuba w Polsce – Kapituła Parlamentu Jakubowego w składzie:

Antoni Stec	- Bractwo Św. Jakuba w Brzesku
Jerzy Kalinowski	- Bractwo Św. Jakuba Apostoła w Toruniu
Emil Mendyk	- Stowarzyszenie Przyjaciele Dróg św. Jakuba w Polsce z/s we Wrocławiu
Ks. Adam Jeszka	- Kapelan Pomorskiej Drogi Świętego Jakuba w Archidiecezji Gdańskiej

Adres do korespondencji:
Bractwo św. Jakuba Apostoła w Toruniu, Rynek Nowomiejski 6, 87-100 Toruń

uwzględnienie „naszego”
sposobu znakowania

uwzględnienie jako
wystarczającej ewidencji na
stronie

<https://camino.net.pl/droga-w-polsce/>

umożliwienie nam/opiekunom
Dróg Jakubowych z możliwości
aplikowania o środki na
„renowację istniejących
szlaków”

***

podpisała Kapituła PJ

PROŚBA PARLAMENTU JAKUBOWEGO DO MSiT⁽³⁾

1.2. RODZAJE ZADAŃ OBJĘTYCH PROGRAMEM

Zadanie 1 - Renowacja istniejących szlaków turystycznych, w tym w szczególności:

- renowacja znakowania szlaków, wykonanie drogowskazów, słupów, digitalizacja cyfrowa szlaków turystycznych, renowacja znaków malowanych, usługi montażowe, obsługa techniczna oraz transport, (np. kody QR);
- audyt wybranych prac znakovarskich (w tym również koszty delegacji);
- likwidacja starego oznakowania;
- odnowienie na szlakach miejsc postojowych, koszy na śmieci, miejsc odpoczynku: ławek, stołów, zadaszeń/wiat, stojaków i stacji rowerowych;
- dostosowanie szlaków turystycznych do potrzeb osób starszych oraz osób ze szczególnymi potrzebami;
- audyt istniejących szlaków turystycznych pod kątem ich dostępności dla osób starszych i osób ze szczególnymi potrzebami;
- wykonanie tablic informacyjnych z mapami, mapek schematycznych, w tym tablic informacyjnych dedykowanych dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- tworzenie wykazów (w formie papierowej, cyfrowej) istniejących szlaków turystycznych dostępnych dla seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami;
- inne działania - za zgodą MSiT- ukierunkowane na potrzeby osób starszych i osób ze szczególnymi potrzebami.

Pierwszą grupę stanowią zadania polegające na renowacji istniejących już szlaków turystycznych, w tym w szczególności ich dostosowanie do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz osób starszych. Ponadto zadanie obejmuje konserwację, w tym uzupełnienie, naprawę znakowania szlaków turystycznych oraz digitalizację cyfrową oznakowanych szlaków.

Zadanie 2 - Wytyczanie nowych szlaków turystycznych, w tym w szczególności:

PJ uważa, że nie ma potrzeby wytyczania nowych szlaków Dróg Jakubowych w Polsce - trzeba utrzymać przy życiu, ożywić już istniejące

Proponowana zawartość Programu MSiT „Polskie szlaki turystyczne” w zadaniu 1 jest zupełnie wystarczająca

SPRAWA UZYSKANIA WSPARCIA W „MACIERZYSTYM” MINISTERSTWIE OD DRÓG JAKUBOWYCH

Drogi Jakubowe są w **Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego** jednym z wielu szlaków kulturowych – **dla żadnego nie przewiduje się dofinansowania na utrzymanie szlaku.**

- 1) produkt turystyczny
- 2) narzędzie promocji regionu
- 3) ochrona i kształtowanie dziedzictwa kulturowego
- 4) szlak pieszo-rowerowy, niekomercyjny

**KONIECZNE MONITOWANIE/UŚWIADOMIENIE
ODRĘBNEGO STATUSU DRÓG JAKUBOWYCH**

Dziękuję za uwagę

Ryszard Wenta

**przewodniczący Kapituły
Pomorskiej Drogi św. Jakuba**

wentar@poczta.onet.pl

+ 48 606 505 562